

Aarhus Kommunes by-diplomati som vækstdriver

Niels Højberg, stadsdirektør, Aarhus Kommune, nh@aarhus.dk

Jørn Nim Jensen, international koordinator, Borgmesterens Afdeling,
Aarhus Kommune, jnj@aarhus.dk

Jan Beyer Schmidt-Sørensen, erhvervschef, Aarhus Kommune,
jbss@aarhus.dk

Globaliseringen har medført opbygning af netværks-samfund, hvor globale virksomheder, civilsamfund, universiteter og byer har en stadigt større indflydelse på internationale forhold og må træde ind på det diplomatiske område for at sikre vækst og udvikling. Aarhus Kommunes strategiske tilgang til en ny forståelse af by-diplomati har efter finanskrisen givet anledning til en række nye konkrete tiltag.

Artiklen skildrer for det første, hvordan det nye internationale fokus på byernes rolle, herunder vækstpotalet i de såkaldte »second-tier cities«, har betydet en mere målrettet indsats for at skabe rammerne om en mere velfungerende byregion, både i et nationalt og et internationalt regi. For det andet har det givet anledning til en markant ændring af tilgangen til det konkrete internationale arbejde i et erhvervsrettet perspektiv. For det tredje har indsatsen med at gøre byen og regionen mere attraktiv og synlig fået en langt større plads. Den største samlede satsning har indtil videre været arbejdet med Aarhus som europæisk kulturhovedstad i 2017. Endelig har udviklingen også givet anledning til formulering af en egentlig intern internationaliseringsstrategi for Aarhus forankret i det politiske system gennem et dedikeret udvalgsarbejde.

Større byer må anlægge en strategisk og proaktiv tilgang til internationalisering og diplomati

Aarhus Kommunes arbejde med internationalisering og by-diplomati har sit afsæt i en overordnet målsætning om at skabe de bedste rammer for byens og byregionens vækst og udvikling.

Finanskrisen i 2008-09 ramte de vestlige økonomier og også Danmark hårdt og gjorde det endnu engang tydeligt, hvor afhængig Danmark er af udviklingen på de internationale arenaer. Behovet for at være bedst muligt rustet til den internationale konkurrence og arbejdsdeling blev dramatisk understreget. Erhvervspolitisk blev det samtidig understreget, at strategien med at udflytte produktionsarbejdspladser og kun fastholde forskning og forretningsudvikling i Danmark ikke var holdbar. Det er således tydeligt og mærkbart, at den øgede globalisering stiller krav om, at borgere, medarbejdere, virksomheder, institutioner og offentlige myndigheder er åbne over for forandringer og parate til at udnytte globaliseringens muligheder.

På nationalt plan har den tidligere regering med »*Dansk diplomati og forsvar i en brydningstid. Vejen frem for Danmarks interesser og værdier mod 2030*« indledt en politisk debat om Danmarks fremtidige udenrigs- og sikkerhedspolitik. Ifølge ambassadør Peter Taksøe-Jensen, der har stået i spidsen for udredningen, er konsekvensen af globaliseringen, at udenrigspolitik og udenrigsøkonomi ikke længere kun er et anliggende for stater og diplomater (Taksøe-Jensen, 2016). Globaliseringen har medført opbygning af netværkssamfund, hvor globale virksomhe-

der, civilsamfund, universiteter og byer har en stadig større indflydelse på internationale forhold og må træde ind på det diplomatiske område – ikke mindst nu, hvor den statslige danske udenrigstjeneste har været gennem kraftige nedskæringer de seneste år (Marcusen, 2016).

Aarhus Kommunes tilgang til by-diplomati er i høj grad i tråd med Taksøe-Jensens anbefalinger, og Aarhus Kommunes strategiske tilgang til den nye forståelse af by-diplomati har givet anledning til en række nye konkrete tiltag, som vi vil forsøge at beskrive kort i det følgende.

For det første har det nye internationale fokus på byernes rolle, herunder vækstpotentialet i de såkaldte »second-tier cities«, betydet en mere målrettet indsats for at skabe rammerne om en mere velfungerende byregion, både i et nationalt og et internationalt regi.

For det andet har det givet anledning til en markant ændring af tilgangen til det konkrete internationale arbejde i et erhvervsrettet perspektiv.

For det tredje har indsatsen med at gøre byen og regionen mere attraktiv og synlig fået en langt større plads. Den største samlede satsning har indtil videre været arbejdet med Aarhus som europæisk kulturhovedstad i 2017.

Yderligere har det som det fjerde også givet anledning til formulering af en egentlig intern internationaliseringsstrategi for byen forankret i det politiske system gennem et dedikeret udvalgsarbejde.

Byregionen i fokus

Som nævnt i indledningen gav finanskrisen ny energi til drøftelsen af, hvordan man skaber de bedste rammer for vækst i en situation, der tydeligt krævede forandringer og ny fokus. Et resultat af finanskrisen var, at der blev rettet stigende fokus mod såvel national-

staternes manglende evne til at løse en række strukturudfordringer nationalt såvel som internationalt som mod byernes voksende evne til at løse en række af udviklingsdilemmaer, der præger det moderne samfund (Barber, 2013). De større byers rolle i et vækstperspektiv blev genstand for fornyet opmærksomhed, især fordi en række internationale undersøgelser gjorde det tydeligt, at der var et stort vækstpotentiale i de mellemstore »second-tier cities« og ikke kun i de store hovedstæder (Damvad, 2011). Især viste forskningsundersøgelserne, at vækstpotentialet skulle indfries ved tværsektorielle og tværkommunale initiativer og gennem en decentralisering af de nationale investeringsbeslutninger (Parkinson et al., 2012; Karecha, 2014; Emmerich, 2017). Det var netop den retning Aarhus var gået allerede i krisens tidlige stadier (Clark, 2009: 113-7).

Her i Danmark blev der taget flere initiativer mellem de større byer og regionerne om at sætte udviklingen af andre byregioner end hovedstadsområdet på dagsordenen (Damvad, 2011) og det førte til, at der blev nedsat et uforpligtende netværk om temaet i Ministeriet for By-, Bolig og Landdistrikter. Initiativerne førte imidlertid ikke til formulering af en national strategi for byernes udvikling.

I den østjyske kontekst var det derfor indlysende, at der måtte arbejdes langt mere fokuseret med at koordinere de fælles interesser for at sikre en realisering af byregionens udviklingspotentiale. Inspiration til arbejdet blev hentet internationalt. I første omgang hos de nordiske naboer med udveksling af erfaringer fra Stockholm, Göteborg og Bergen, men senere mere fokuseret samarbejde med de engelske »second-tier-cities«, der havde organiseret sig i en fælles interesseorganisation under navnet Core Cities.

Det løst koblede samarbejde i Østjylland blev især fra 2013 og frem kraftigt konsolideret og Business Region Aarhus blev dannet med

tydelig inspiration fra tilgangen i Greater Manchester både i forhold til en ligeværdig styringsstruktur mellem de samarbejdende byer og valg af prioriteter i samarbejdet. Aarhus Kommunes økonomiudvalgs studietur til Manchester og Liverpool i 2014 og Business Region Aarhus borgmestrenes besøg i Manchester i 2015 blev på mange måder skelsættende for den nye forpligtelse i samarbejdet. Det har bl.a. udmøntet sig i en langt stærkere fælles interessevaretagelse på infrastrukturområdet og en dybere forståelse for den interne gensidige afhængighed på mange områder, herunder også udviklingen af byregionen som en sammenhængende turistdestination, jf. afsnittet nedenfor om kulturens betydning for international branding af byregionen.

Med inspiration fra arbejdet i Manchester fik Business Region Aarhus i 2016 udarbejdet en større rapport med anbefalinger til udbygningen af samarbejdet gennem et komparativt studie af Business Region Aarhus med fire ledende internationale byregioner: Greater Manchester, Business Region Göteborg, Hamburg Metropolregion og Business Region Tampere (Rambøll, 2016). Byregionens egen udvikling og vækst er selvfølgelig central for indsatsen, men den skal ses i et nationalt og internationalt perspektiv, hvilket er beskrevet under mottoet »Østjylland arbejder for Danmark«.

Business Region Aarhus bygger på et koncept om den funktionelle byregion, dvs. et geografisk område med stor gensidig afhængighed i forhold til infrastruktur, fælles arbejdskraftoplend og fælles institutioner, og samarbejdet omfatter nu Viborg, Randers, Norddjurs, Syddjurs, Favrskov, Silkeborg, Odder, Skanderborg, Horsens, Hedensted og Aarhus kommuner med lige omkring 1 mio. indbyggere. Kommunerne låner kritisk masse af hinanden – især på den internationale bane, hvor ikke en gang den store kommune selv kan gøre sig gældende.

Set fra Aarhus Kommunes perspektiv er Business Region Aarhus derfor et helt afgørende fundament for det internationale arbejde. Det kobler det kommuneoverskridende samarbejde omkring arbejdskraft og infrastruktur med et stærkt fokus på en målrettet indsats for erhvervslivets muligheder for gode rammer både i et dansk og i et internationalt perspektiv. Byregionens næste udfordring bliver en egentlig sammenhængende kobling af infrastrukturen både i klassisk fysisk planlægningsmæssig forstand (Jensen og Nielsen, 2017) og også set i et såkaldt smart city perspektiv med fælles digitale løsninger, f.eks. gennem etablering af sammenhængende kollektive trafikløsninger som præsenterer mobilitet som en service på tværs af forskellige transportformer. I forhold til byregionens branding er kulturen kommet højt på dagsordenen, jf. afsnittet nedenfor om kulturhovedstaden.

By-diplomatiet i forandring

Aarhus Kommune har historisk set indgået i en række internationale samarbejdsrelationer. Disse har typisk omfattet venskabsbyer, internationale besøg, interessevaretagelse i EU-systemet, deltagelse i internationale bynetværk, m.v. I de senere år har kommunen som nævnt ovenfor udvidet sit globale fokus og i stigende grad udviklet et eksportorienteret fokus rettet mod projekter med afsæt i danske virksomheders behov i fin samklang med grundtonen i den nye forståelse af bydiplomati og oftest i et tæt samspil med de danske repræsentationer i de forskellige byer og lande. Samarbejdet med millionbyen Harbin i den nordøstlige del af Kina er det tydeligste eksempel herpå.

Harbin, Kina

Aarhus har siden 1984 haft gensidige venskabs-, kulturelle og forretningsrelationer til Harbin, der med cirka 12 mio. indbyggere er en af Kinas 10 største byer. Samarbejdet blev i januar 2010 revitaliseret med et stærkt fokus på det erhvervsmæssige perspektiv, da Aarhus' daværende borgmester, Nicolai Wam-

men, besøgte Harbin – i forbindelse med den officielle åbning af byens verdensberømte is- og sneskulpturfestival.

Efter møder med Harbins borgmester og andre højtstående repræsentanter fra byens ledelse stod det klart, at Aarhus' kinesiske venskabsby havde nogle gigantiske udfordringer med hensyn til at få tilrettelagt en effektiv og bæredygtig energi- og varmforsyning; at fremme et bæredygtigt bolig- og erhvervsbyggeri; og at sikre miljøet og herunder optimere vand- og naturkvaliteten

Besøget udviklede sig til at blive mere forretningsorienteret i sin karakter, og den aarhusianske delegation fik lejlighed til at drøfte med kineserne, hvordan danske cleantech-virksomheder og især virksomhederne i det øst- og midtjyske område med fordel kunne bringes i spil for at imødegå disse udfordringer. Banen var m.a.o. kridtet op for et intensiveret erhvervssamarbejde. Efterfølgende blev der sat en lang række konkrete initiativer i søen med det formål at fremme et egentligt forretningsmæssigt samarbejde mellem de to byer. Det drejede sig blandt andet om oprettelse af en dansk/kinesisk task force; tilrettelæggelse af adskillige delegationsbesøg i både Harbin og Aarhus; gennemførelse af flere business seminarer; underskrivelse af flere samarbejdsaftaler; etablering af direkte kontakter mellem danske og kinesiske virksomheder m.v.

Skønsomt har der vel været gennemført 30-35 delegationsbesøg i Kina og Aarhus over de seneste knap ti år, hvor deltagerne har været politikere, embedsmænd, forretningsfolk og repræsentanter fra både danske og kinesiske uddannelsesinstitutioner.

Fra dansk side har man været meget bevidst om, at i Kina spiller især de politiske kontakter en meget stor rolle. Det gælder på nationalt, men i den grad også på det regionale og kommunale niveau. Vedholdende lange poli-

tiske forbindelser opbygger positiv kapital i Kina, der kan deles med danske virksomheder og bruges i kommerciel øjemed.

Visionen for Aarhus Kommunes Kina-satsning, som udover Harbin også er rettet mod Nanjing og Pudong-området i Shanghai i samarbejde med Region Midtjylland, har hele tiden været at understøtte danske virksomheder og uddannelsesinstitutioners aktiviteter for at lette deres adgang til et forretnings- og vidensbaseret innovativt samarbejde med relevante kinesiske partnere. De politiske relationer mellem byernes skiftende borgmestre, partisekretærer og rådmænd, men også relationerne mellem byernes administrationer, er derfor aktivt bragt i spil og har faktisk skaffet markedsadgang – og/eller dialog om markedsadgang i form af demonstrationsprojekter mv., for flere danske virksomheder indenfor clean tech området.

Aarhus Kommune har med andre ord påtaget sig rollen som facilitator og døråbner og samtidig også fungeret som garant og udstillingsvindue for danske løsninger. Målgruppen var i første omgang nogle få, men velkonsoliderede virksomheder med særlige kompetencer inden for energi- og miljøområdet. Men døren har hele tiden været holdt åben for – afhængig af den kinesiske interesse – at kunne udvide samarbejdet til andre områder.

Således har samarbejdet med Harbin inden for de seneste 5-6 år taget en ny drejning og er blevet udvidet fra at have fokus på energi- og cleantech-området til nu også at omfatte landbrugsområdet. Moderniseringen af landbruget har fået en stadigt højere prioritet i Harbin og der er fra centralt hold lagt op til en ganske betydelig forøgelse af både malkekvæg, kødkvæg, svin og fjerkræ i landbrugsområderne omkring byen. Denne ekstra produktion af husdyr forøger områdets eksisterende problemer med at komme af med husdyrgøddningen og håndtere rester fra planteavl (især strå fra majs). Gødnin-

gen fra husdyrene bliver i dag ikke håndteret bæredygtigt og det giver ganske voldsomme forureningsproblemer. Et tilbagevendende problem er markafbrændinger, hvor de lokale landmænd, i mangel af bedre, fortsat benytter sig af traditionelle markafbrændinger.

På denne baggrund har repræsentanter fra bystyret i Harbin aflagt flere besøg i Aarhus for at samle inspiration til, hvordan man kan begrænse de miljøbelastende markafbrændinger og den ofte ukontrollerede udledning af gødning.

Med afsæt i netop Aarhus' stærke og solide venskabsbyrelation til Harbin blev der i 2015-2016 indledt en dialog mellem det kinesiske landbrugsministerium og det danske miljø- og fødevarerministerium om at starte et samarbejdsprojekt med fokus på regulering af husdyrgylle som gødning på landbrugsjord. Som led i projektet har rådgivningscentret, SEGES samt embedsmænd fra Miljø- og Fødevarerministeriet undervist de kinesiske myndigheder i danske regler for håndtering af husdyrgødning, ligesom kinesiske landmænd har været på kursus på danske landbrugsskoler. Som yderligere en udløber af projektet er der i dag etableret en virksomhed i Harbin, der indkøber danske gyllespredere og andre danske landbrugsmaskiner og -teknologi.

Som en afrunding af eksemplerne i forhold til Kina skal det nævnes, at Aarhus Kommune var yderst engageret i den første samlede konference i december 2016 i Beijing mellem byer og regioner i Kina og Danmark (Niels Højberg, 2016) under det nationale strategiske samarbejde mellem de to lande. Aftalen har i 2018 10 års jubilæum og det fejres bl.a. med en fornyet konference i Aarhus med det samme netværk i november 2018, se bilag 1.

Myndighedssamarbejde med Indien og Sydafrika.

I foråret 2017 besluttede Aarhus Kommune – på opfordring af ambassaderne i henholdsvis

New Delhi og Tshwane (Pretoria) – at indgå i Udenrigsministeriets strategiske sektorsamarbejde mellem danske myndigheder og myndigheder i en række lande fra det meste af verden (Udenrigsministeriet, 2018). Sektorsamarbejderne indebærer fælles ansættelse af sektorrådgivere mellem de to ambassader og Aarhus Kommune og frikøb af en række kommunale eksperter i projektforbundene.

Aarhus Kommune har sammen med bystyret i den sydafrikanske regeringsby, Tshwane (Pretoria), identificeret en række emner, som begge byer ønsker at samarbejde om i projektet. Det handler om fortætning af Tshwanes bymidte med en 'blandet by'-strategi, grøn mobilitet med bedre sammenhæng i den offentlige transport og en satsning på fodgængere og cyklisme som alternativ transportform. Derudover samarbejdes der om indretning af pladser og gader, så ophold og færdsel i det offentlige rum opleves mere trygt og rart, samt om at minimere vandspild, klimatilpasning mv. Tshwane er, som mange andre byer i Sydafrika, stadig i høj grad præget af apartheidtidens brutale byplanlægning.

I Indien er der udarbejdet et projekt sammen med byen Udaipur i delstaten Rajasthan i det nordvestlige Indien. Byen er en velbesøgt turistdestination især på grund af dens smukke opdæmmede søer og historiske paladser. Myndighederne her har specifikt ønsket at samarbejde på vandområdet. Aarhus Kommunes forsyningsselskab Aarhus Vand er derfor med som en central partner i myndigheds-samarbejdet. Samarbejdet mellem Udaipur og Aarhus har fokus på udvikling af langsigtede strategier for vandområdet, udvikling af de kommercielle og rekreative værdier forbundet til byens vandmiljø, udvikling af moderne vandforsyning og spildevandshåndtering samt effektiv offentlig forvaltning.

Netop Aarhus Vand er i øvrigt allerede dybt involveret i andre internationale vandprojekter – i eksempelvis Chicago og Californien,

hvor to af Aarhus Vands medarbejdere er permanent udstationeret – betalt af de amerikanske værter.

Let's Rethink: Aarhus som Europæisk Kulturhovedstad 2017

Den overordnede vision for hele forberedelsen af Aarhus som europæisk kulturhovedstad i 2017 var at bruge kunst og kultur til at gentænke morgendagens udfordringer. Kulturbegrebet er blevet bredere og kan i højere grad defineres ud fra, hvad det er, vi bruger kunsten og kulturen til – for eksempel at skabe et levende samfund, livslang læring, livskvalitet, erhvervsudvikling, turisme, bosætning eller vækst. Projektet blev til i et tæt samarbejde med Region Midtjylland, og alle kommuner i regionen bidrog til de mange aktiviteter i hele regionen. Det overordnede tema blev således »Let's Rethink/Gentænk«.

For kulturhovedstadsprojektet har det været et mål at redefinere byen Aarhus som en international by med kulturen og kreativiteten som centrale drivkræfter og at skabe en branding af byen som attraktiv og nytænkende. Kulturhovedstadsåret var resultatet af en langsigtet strategisk satsning, der både før under og efter har haft positiv indvirkning på byens brand både udadtil og indadtil (Foundation Aarhus 2017, 2018; Fonden Aarhus 2017, 2018; Kulturforvaltningen, 2018). Samtidig er Aarhus i et overvældende omfang blevet fremhævet i flere udenlandske medier som en by, der har noget særligt at byde på. Det har haft stor betydning i forhold til branding af byen – og af byens kulturliv – og har givet rekordmange turistbesøg og har dermed bidraget markant til den store vækst i skabte jobs i byen. På samme tid har borgernes egen stolthed ved deres by sat ny rekord, og de peger selv på kulturen som den vigtigste årsag til denne stolthed.

By-diplomatiet har spillet en markant rolle i processen, først i relation til udpegningen som Danmarks kandidat som kulturhoved-

stad i Bruxelles og i etableringen af de mange internationale aktiviteter i programmet. Det midtjyske EU-kontor bidrog med en stor diplomatisk indsats i denne fase. Samtidig har der været et tæt netværk med både tidligere og kommende kulturhovedstæder, der har givet både synlighed og erfaringer. Således er metoden for den forskningsmæssige evaluering af kulturhovedstadsåret, der kommer ultimo 2018, udviklet i et tæt samarbejde med Liverpool, der var kulturhovedstad i 2008.

De langsigtede effektmål for Aarhus på det kulturelle område er en stærkere og mere mangfoldig kultursektor samt et øget kultursamarbejde og udveksling mellem organisationer i Aarhus, Region Midtjylland og udlandet. Byen tager erfaringer og oplevelser fra Kulturhovedstad 2017 med sig i form af et højnet kunstfagligt niveau med stærke tværgående netværk og nyskabelser i den kunst og kultur, der produceres og præsenteres i byen i et styrket produktionsmiljø ofte i konstellationer, som ikke var kendte før kulturhovedstadsåret.

Endvidere er der sket en markant styrkelse af byens kompetencer til at håndtere store events, både på det organisatoriske plan og gennem en stærkt styrket rekruttering af frivillige. Det er bl.a. baggrunden for, at Aarhus har turdet binde an med at arrangere verdensmesterskabet for alle de olympiske sejltyper i sommeren 2018. Det er en udvikling, som skal fortsætte og forstærkes, i årene efter at Aarhus har været Europæisk Kulturhovedstad.

Kulturområdet tiltrækker og fastholder borgerne, og er samtidig et område, hvor der er potentiale for endnu mere vækst og udvikling. I forbindelse med kulturhovedstadsåret har det været målet, at Aarhus skal gå fra at være en by i Europa til at være en europæisk by. Aarhus er på vej til at blive en international by, hvor kulturen sætter dagsorden.

Den Internationale Strategi for Vækst i Aarhus

Byrådet nedsatte i 2015 et midlertidigt Internationaliseringsudvalg (Styrelseslovens §17, stk.4). Udvalget med tre byrådsmedlemmer og syv eksterne videnpersoner drøftede i løbet af 2015 og 2016 mulighederne for at styrke internationaliseringen i Aarhus med fokus på at tiltrække, modtage og fastholde internationale talenter, virksomheder og investeringer samt styrke eksporten. Udvalget opstillede retninger for den fremtidige internationalisering af Aarhus og formulerede konkrete initiativer. Med udgangspunkt i udvalgets anbefalinger vedtog byrådet en »International Strategi for Vækst i Aarhus« som også er blevet vejledende for by-diplomatiets konkrete udmøntning (Aarhus Kommune, 2016).

Den globale konkurrence indebærer, at byer nødvendigvis må positionere og løbende udvikle sig for at blive mere attraktive for arbejdskraft, studerende, gæster, virksomheder og investeringer. Aarhus og byregionen er i konkurrence med andre nordiske og europæiske byer. Hvis ikke vi også bevæger og udvikler os, vil vi tabe kampen om væksten og dermed opleve tilbagegang. Kampen om talent og investeringer er derfor en kamp for vækst og velfærd. På lokalt plan er mange aarhusianere dybt afhængige af international kapital, idet ca. 25 pct., svarende til mere end 30.000 af de privatansatte medarbejdere i Aarhus, er tilknyttet en virksomhed med udenlandske ejere. I en branche som IT er andelen oppe over 50 pct. Nogle af disse medarbejdere er internationale, som er rekrutteret hertil. Det er ikke altid lige let for virksomheder at rekruttere international arbejdskraft, fordi Aarhus netop konkurrerer mod større destinationer som hovedstæder og millionbyer.

Den Internationale Strategi for Vækst i Aarhus udstikker den overordnede ramme og retning for byens internationale arbejde med udgangspunkt i den eksisterende virkelighed og bygger videre på den viden, de aktører, tilbud

og initiativer, der allerede findes. Det gælder både i forhold til tiltrækning af flere internationale ressourcer og internationalisering af allerede eksisterende ressourcer i byen. Den internationale vision og strategi vil fungere som pejlemærke for de mange private og offentlige partnere og aktører, der bidrager til udviklingen af Aarhus til international storby i 2050. Den internationale strategi for vækst i Aarhus tager udgangspunkt i følgende vision: Et internationalt tankesæt og internationaliseringsaktiviteter er gensidigt afhængige størrelser. Øget internationalisering forudsætter en vilje til at tænke internationalt, samtidig med at konkrete internationale aktiviteter vil synliggøre internationaliseringen og dermed bidrage til et stærkere internationalt tankesæt. Ændringer i tankesæt sker langsomt og har et langt perspektiv, mens konkrete internationaliseringsaktiviteter kan igangsættes med et kortere aftræk.

Den internationale strategi består af fire retninger, der hver især består af en række initiativer:

- Retning 1: Aarhus Kommune styrker sin parathed til at agere i en stadig mere international kontekst. Dels ved at medvirke til at styrke samarbejdet på tværs af byens mange aktører, der arbejder med drift og udvikling af opgaver i relation til internationalisering. Dels ved på alle niveauer internt i organisationen at tænke og handle ud fra et internationalt tankesæt.
- Retning 2: Internationale talenter og virksomheders behov er styrende for udviklingen af byens samlede tiltræknings-, modtagelses- og fastholdelsesindsats.
- Retning 3: Byen skal opleves som imødekommende og lettilgængelig for internationale borgere og gæster.
- Retning 4: Byens virksomheder skal motiveres og modnes til at udnytte internationaliserings muligheder og udnytte de tilbud, der allerede findes i form af international kompetenceudvikling, hjælp

til eksport og import mv., ligesom mulighederne og tilbuddene om hjælp skal være synlige og lettilgængelige.

Det vækstorienterede bydiplomati spiller på mange tangenter

Vækst- og brandingperspektivet af Aarhus og byregionen har som beskrevet været en helt afgørende forudsætning for byens bydiplomati de seneste år, men by-diplomatiet er også kommet til udfoldelse i andre sammenhænge. Den såkaldte »Aarhus-model for antiradikalisering«, som er en koordineret indsats mellem de sociale myndigheder og politiet over for radikaliserede unge, har givet anledning til en overvældende international interesse og diskussion. Der har været i hundredevis af internationale medieomtaler, delegationsbesøg og deltagelse i forskellige konferencer verden rundt. Højdepunktet for opmærksomheden var borgmester Jacob Bundsgaards deltagelse i en konference i Det Hvide Hus i februar 2015 efter en personlig invitation af præsident Barack Obama.

Netværk omkring »smarte« byløsninger har især i de seneste år i forlængelse af etableringen af »Smart Aarhus-initiativet« også givet anledning til omfattende by-diplomatiske aktiviteter i forhold til byer i alle verdensdele i et tæt samspil med byens forsknings- og uddannelsesinstitutioner og virksomheder.

Fremad drejer det sig om at holde fast i de seneste års landvindinger og få etableret byen som »den anden by i Danmark«. Klassisk internationalt orienteret erhvervspolitik og »smart city«-initiativer og fortsat fokus på kultur som en særdeles virksom branding faktor vil også i de kommende år udgøre være hovedfundamentet for byens by-diplomati.

Litteratur

- Barber, Benjamin R. (2013), *If Mayors Rules the World. Dysfunctional Nations, Rising Cities*, New Haven: Yale University Press.
Business Region Aarhus (2018), Østjylland arbejder

for Danmark, Aarhus, www.businessregionaarhus.dk.

- Clark, Greg (2009), *Recession, Recovery and Reinvestment: The Role of Local Leadership in a Global Crisis*, Barcelona, OECD Publishing.
- Damvad (2011), *The City Regions Project. Veje til styrket vækst i europæiske mellemstore byer – med særlig fokus på betydningen af bysamarbejde*, Vejle, Region Syddanmark.
- Emmerich, Mike (2017), *Britain's Cities, Britain's Future*, London: London Publishing Partner.
- Fonden Aarhus 2017 (2018), *Welcome Future: Foreløbige effekter af Europæisk Kulturhovedstad Aarhus 2017* Aarhus: We Produce.
- Højberg, Niels (2016), *Tanker om koordineret myndighedssamarbejde mellem Kina og Danmark*, upubliceret.
- Marcussen, Martin (2016), *Diplomati. Et portræt af den moderne udenrigstjeneste*, København: Hans Reitzels Forlag.
- Jensen, Boris Broman og Tom Nielsen, red. (2017), *Den østjyske millionby*, Aarhus: Dansk Byplanlaboratorium.
- Karecha, Jay, Richard Meegan og Michael Parkinson (2014), *UK City-Regions in Growth & Recession: How Are They Performing at Home & Abroad?*, Liverpool: John Moores University.
- Kulturforvaltningen, Aarhus Kommune (2018), *Aftryk. Europæisk Kulturhovedstad 2017*, Aarhus, IKT Design.
- Parkinson, Michael et al. (2012), *Second Tier Cities in Europe: In An Age of Austerity Why Invest Beyond the Capitals?*, Liverpool, ESPON & John Moores University, www.lju.ac.uk/EIUA/second-tier-cities.
- Rambøll (2016), *Byregioner på fremmarch. Fire veje til vækst i Østjylland*, Aarhus, Business Region Aarhus, www.businessregionaarhus.dk/analyse2016.
- Taksøe-Jensen, Peter (2016), *Dansk diplomati og forsvaret i en brydningstid. Vejen frem for Danmarks interesser og værdier mod 2030*, København: Udenrigsministeriet.
- Udenrigsministeriet (2018), *Strategic Sector Cooperation*, København: Udenrigsministeriet.
- Aarhus Kommune (2016), *International strategi for vækst i Aarhus*, www.https://aarhus.dk/politikker-og-planer.
- The Aarhus 2017 Foundation (2018), *Commissions: European Capital of Culture*, Aarhus, Narayana Press.

Bilag 1: Konferenceindkaldelse – Aarhus Kommune markerer 10-året for den strategiske partnerskabsaftale, der blev etableret mellem Danmark og Kina i 2008 med en international konference

ÅBN DØREN TIL KINA – OG SKAB MULIGHEDER I DANMARK

Deltag i topmøde for kinesiske og danske byer og regionale myndigheder, virksomheder og organisationer den 20. til 21. november 2018 i Aarhus.

Aarhus Kommune har sammen med Region Midtjylland værtskabet for årets vigtigste møde mellem danske og kinesiske byer og myndigheder.

Topmødet henvender sig til danske og kinesiske byer og regionale myndigheder, virksomheder og organisationer med fokus på at styrke lokalt samarbejde, videndeling og virksomhedssamarbejde

Årets forum har fokus på samarbejde og samhandel med Kina vedrørende

- grønne løsninger
- sundhed, velfærd og ældrepleje
- landbrug og fødevarer

Arrangementet består af en halvdags hovedkonference, et antal temasessioner og en officiel middag den 20. november. En række site-visits på virksomheder og anlæg den 21. november. Og aktiviteterne slutter i de respektive samarbejdskommuner eller regioner den 22. november for at styrke det bilaterale samarbejde mellem parterne.

Ambitionen er, at kommuner og regioner i højere grad bliver døråbner for danske virksomheder på det kinesiske marked.

Derfor inviterer vi virksomheder og organisationer med som sponsorer eller samarbejdspartnere og som aktive deltagere i temasessioner og værter ved site visits. Det giver mulighed for:

- at skabe direkte dialog med kinesiske topledere og beslutningstagere
- at synliggøre danske løsninger og teste dem på kinesiske beslutningstagere
- at komme i dialog med andre danske virksomheder og organisationer med samarbejde i Kina
- og blive en del af lokale, regionale og nationale initiativer i Kina med fokus på de tre temaer

Vil du vide mere om, hvordan din virksomhed eller organisation kan blive en del af dette års forum, så kontakt snarest:

Projektleder Niels Erik Andersen
Aarhus Kommune
Tel. +45 2085 3252
Mail: niea@aarhus.dk

Tilmelding og yderligere information på <http://cdrcf2018.org/>